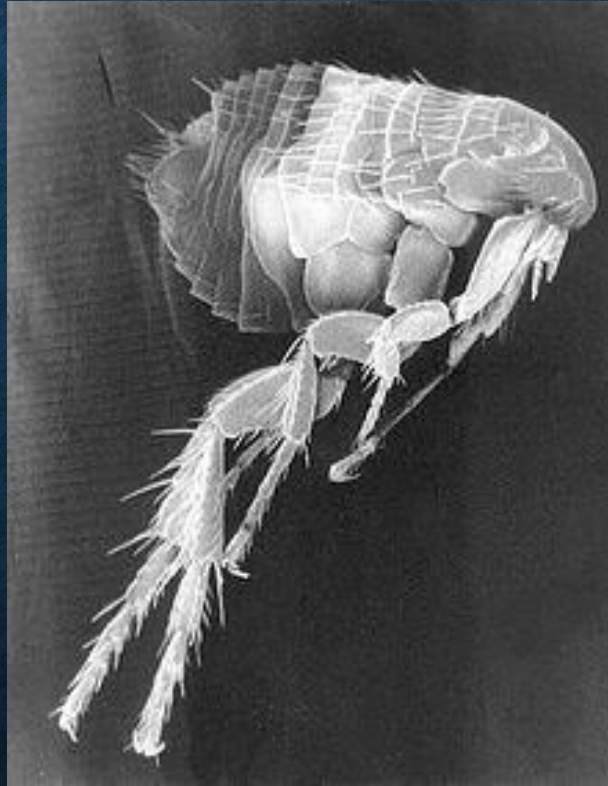

“CIUMA”

„**Moartea Neagră**” a fost una din cele mai violente pandemii din istoria lumii, despre care se crede că ar fi fost cauzată de o bacterie numită *Yersinia pestis*. A izbucnit, probabil, în Asia, răspândindu-se în Europa după anul 1347, unde a creat mare panică.

Durerile îngrozitoare, transpirația și frisoanele erau principalele simptome ale bolii. Totuși mai era ceva care îi deosebea pe cei care sufereau de *ciumă* de cei care aveau doar febră mare: în zona axilară, pe gât, și eventual în zona inghinală apăreau niște umflături pline cu puroi, numite „buboane”; la început erau de culoare roz, apoi purpurii, iar în final negre, putând ajunge la dimensiunea unor portocale. Victimele mureau în chinuri groaznice.

În câțiva ani, între o treime și o jumătate din populația Europei a murit. Mulți care au trăit pe vremea când Moartea Neagră a bătut Europa au crezut că venise sfârșitul lumii.

APARIȚIA DIN ASIA

Se pare că ciurma a apărut pentru prima oară în 1330, în Asia Centrală. A făcut ravagii în China de Est și India, s-a extins spre vest prin Orientul Mijlociu și Africa de Nord, ajungând în Europa. În 1347, ciurma ajunsese deja în porturile [Constantinople](#) și [Trebizonda](#).

Primele semnalări despre apariția ciumei negre în Europa datează din **1347**. În octombrie în acel an s-au întors 12 corăbii italiene pe Marea Neagră, debarcând în portul sicilian Messina. Echipajul și călătorii au ajuns slăbiți, unii dintre ei morți, alții pe moarte. Martorii oculari nu-și puteau explica motivul. Pe vase, pe lângă oameni, mai erau și **șobolani**, ca de altfel pe orice alt vas. Când vapoarele au ajuns la destinație, șobolanii „călători” s-au împrăștiat printre șobolanii de pe uscat pe care i-au infestat cu **puricii** purtători de bacteria răspunzătoare de boală. Puricii ce se hrăneau cu sângele șobolanilor le-au transmis ciuma. Orașele portuare europene, murdare și aglomerate, asigurau un mediu de viață propice pentru șobolani și purici. Când șobolanii au început să moară din cauza bolii, puricii au căutat altă sursă de sânge, în cazul acesta - oamenii. Astfel, puricii infectați cu bacteria cauzatoare de ciumă prin intermediul șobolanilor, au cauzat moartea a milioane de oameni.

SOSIREA ÎN EUROPA

ORIENTUL MIJLOCIU

Mecca a fost infectată în 1349. În același an, și în orașul Mosul a avut loc o epidemie masivă, iar Bagdadul a suferit o a doua izbucnire a bolii. În 1351 a fost lovit și Yemenul. Aceasta a coincis cu întoarcerea Regelui Mujahid al Yemenului din captivitatea din Cairo. Este posibil ca grupul său să fi adus boala din Egipt.

REAPARIȚIA

Doctor mascat din timpul
“ciumei” (1656)

- În 1351 s-a terminat primul asalt al ciumei negre. Istoricul medieval Froissart a estimat că aproximativ o treime din populația globului a murit de aceasta boală, fapt confirmat și de cercetările din prezent.
- *Moartea Neagră* s-a retras, dar numai pentru o vreme. În 1361, în 1369, apoi cu regularitate, a reapărut până la sfârșitul secolului XV. Mai târziu a reapărut din ce în ce mai rar; în Anglia, ultima epidemie a fost în 1665, când au murit aproximativ 100 000 de oameni.
- Pesta nu a dispărut nici până astăzi. La sfârșitul secolului XIX, a reapărut în Asia și doar în India a făcut 6 000 000 de victime; tot aici, în 1995, a cauzat pierderea multor vieți omenești.

- **Costumul de protectie** primitiv purtat de **medici in Evul Mediu european** in timpul **ciumei** era cel putin **bizar**. Tinuta era compusa dintr-o haina lunga si grea, o palarie neagra, manusi, cizme si o masca infricosatoare, cu ochi rosii si un cioc prelung. In mana, doctorii adeseori tineau un bat.
- Haina larga si lunga pana la glezne, de culoare neagra, era fabricata din textile grele sau din piele si era acoperita cu ceara. Pe cap, medicul purta o palarie neagra, iar fata ii era acoperita de o masca infricosatoare, de obicei din carpa intarita, cu ochii acoperiti de lentile rosii si un cioc prelung, asemanator cu al corbilor.

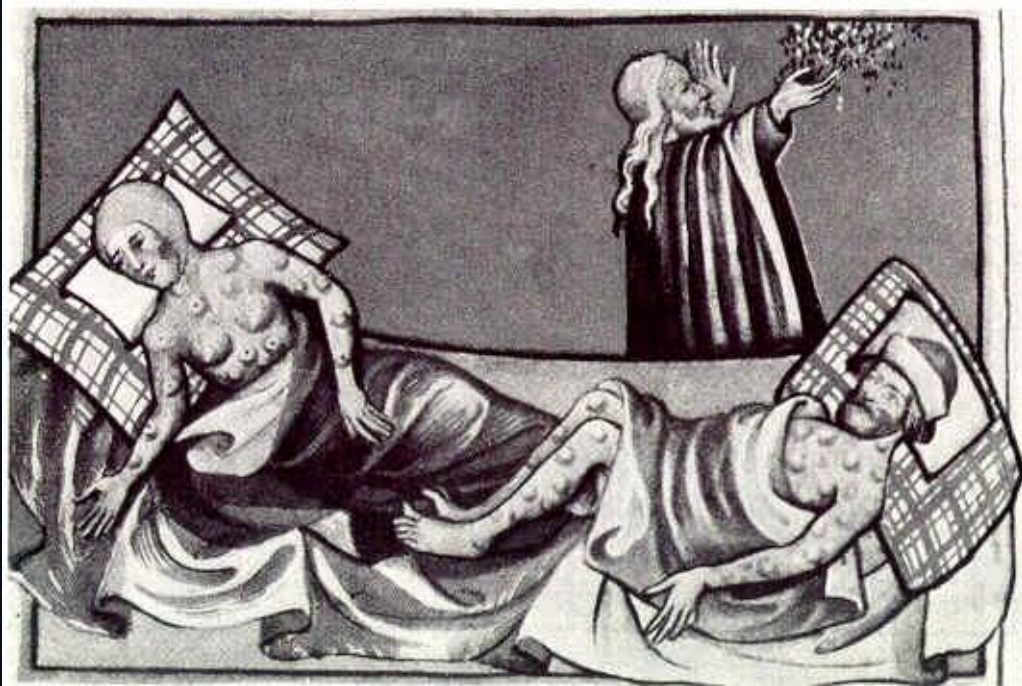
- Despre lentilele rosii se credea ca l-ar fi facut pe purtator imun la fortele raului. Ciocul, gol pe dinauntru, era umplut cu ierburi aromatice si condimente pentru a acoperi miasmele pestilentielle, despre care se credea ca imprastiau boala. Printre preferatele medicilor erau trandafirii, garioafele, levantica, menta sau buretii imbibati in camfor sau otet.
- Unele masti permiteau chiar arderea ierburilor aromatice.
- Pentru a evita contactul direct cu persoanele infectate, medicul se folosea adeseori de un bat, care il ajuta atat in consultatii si palpari, cat si in a tine la distanta bolnavii.

MORMINTE COMUNE

- În câteva săptămâni și luni, epidemia a cauzat atâtea victime , încât oamenii au fost nevoiți să sape uriașe gropi comune, dar și acestea s-au umplut curând, mulți rămânând în locul unde și-au găsit moartea.
- Bogați, săraci, tineri și bătrâni, au murit deopotrivă. Preoții au fost cei mai expuși, fiindcă s-au ocupat de cei bolnavi. Câteva teritorii însă, ca de exemplu Milano și împrejurimile, au fost mai puțin afectate.

- Fiindcă nu se cunoștea cauza reală a bolii, nu se putea trata. Medicii au utilizat cele mai utilizate metode de vindecare, dar nimic nu ajuta. Mulți au apelat la religie , considerând că Dumnezeu vrea să pedepsească lumea păcătoasă cu această boală.
- Faptul că nu se cunoștea originea bolii o făcea și mai misterioasă. Cum era posibil ca într-un oraș să moara doar o zecime din populație, iar în altul o jumătate?
- Astăzi știm deja că existau trei tipuri de pestă (ciumă) care făceau ravagii: *paest bubonica* (pesta bubonică) era cea mai frecventă, dar celelalte două erau și mai grave.

- Una dintre ele, **pesta pulmonară**, se dezvoltă în cazul în care bacteria pătrunde în plămâni. Se transmite pe calea aerului, extinzându-se rapid și ucigând în timp scurt.
- Dacă cineva era înțepat de un purice purtător, bacteria ajungea în sânge, moartea survenind în doar câteva ore.
- Victimele se culcau fără a avea cea mai mică bănuială și nu se mai trezeau. Această variantă a bolii este cunoscută azi ca **pesta septicemică**.

- **Ciuma neagră** a determinat guvernele să înființeze sisteme de control sanitar.
- După ce pesta a încetat, Veneția a luat măsuri pentru curățarea străzilor orașului.
- Și regele Franței, Ioan al II-lea, numit și cel Bun, a poruncit ca străzile să fie curățate. Regele a luat această măsură pentru a preveni izbucnirea unei epidemii după ce a auzit că un medic grec din antichitate a salvat Atena de o pestă curățind și spălând străzile ei.
- În cele din urmă, multe străzi medievale, care fuseseră niște canale colectoare deschise, au fost curățate.